

Véliki oltar na Limbarski gori.

Pogled na domovino slovenskih Štajercev nam zastavlja najvišja dolenjska gora: sv. Kum s cerkvicama sv. Neže in sv. Jošta. Na jugu nam čisto zapirajo pogled Gorjanci in kočevsko pogorje. In zopet tje čez ljubljansko barje nam ponosni Nanos brani pregledati več zapadnih delov slovenske domovine.

Obstojmo v moravški župniji! Svetemu škofu Martinu je izročena cela župnija in posvečena župna cerkev, ki z dvema zvonikoma kakor z dvema ogromnima prstoma kaže kristijanom proti nebu. Ima pa še najmanj podružnic, deloma po visokih hribih postavljenih. Najviše je šel bivati sv. Valentin na Limbarsko goro, potem proti jugu sv. Nikolaj (737 m), večerna stran pa kaže sv. Trojice cerkev na 126 m visokem hribu. Najbližji sv. Valentinu sta gorski cerkvici svetega Mohorja in Fortunata in na Gradišču svete Marjete. Na vznožju hribov, z Limbarske gore vidno, se je bila naselila Devica Marija na Drtiji, sv. Lavrencij v Spodnjih Kosezah (rojstvena vas Ivana Vesela Koseskega) in sv. Peter in Pavel na Vrhpolju. Blizu tam varuje svoje ovčice tudi brat sv. Petra — sv. Andrej; njegova cerkev ima malo kupolo in je menda prvotna cerkev moravške župnije. Nevidni z Limbarske gore sta dve podružnici: Sv. Križ (rojstveni kraj Jurija barona Vege) in sv. Štefan v Zgornjih Kosezah, kjer je tudi dom naših domačih umetnikov Rovšekov.

II.

Cerkvica vrh goré,
Cerkvica bela!
Vsak dan pozdravlja te
Duša vesela.

Cerkev sv. Valentina „vrh goré“, bodi mi tisočkrat pozdravljena! Oglejva si jo, ljubi moj romar, v duhu!

Cerkev, sezidano l. 1667. v čast sv. Valentinu, mašniku in mučencu, ki je živel v tretjem stoletju v Rimu, posvetil je dne 6. mal. srpana l. 1743. škof Ernest pl. Attems. Cerkev je prostorna rotunda s petimi slikami na svodu, ki jih je po življenju sv. Valentina naslikal M. Koželj l. 1864., torej še prav mlad.

Stranski oltarji so vsi kameniti, veliki je lesen. Sv. Valentin stoji v prestolu v mašniški opravi, v jedni roki knjigo, drugo blagoslavlja držeč, nad njim pa dva angelčka držita ta-le dvojni napis:

Od Boga je prejel sv. Valentin dva posebna darova: I. dar izpreobrnjenja grešnikov, II. dar čudežev nad bolniki.

Na oltarju stojé še trije svetniki; bliže prestola sta sv. Jožef in sv. Janez Nepomučan, zunaj stebrov sv. Florijan in sv. Donat, nad prestoljem je presv. Trojica. Na obeh stranéh oltarja je dvoje svetinj v obliki roke z napisoma:

brachium s. Valentini presbyteri; — brachium sororis s. Valentini presbyteri.

Prva dva stranska oltarja sta posvečena: na listovi strani kronanju Marijinemu, na evangeljski svetemu Egidiju. Na drugih dveh se častita: na listovi strani sv. Valentin škof, na evangeljski angel varih. Stranski oltarji, postavljeni v vdolbine, imajo lepe slike, a tudi ves zid okrog njih je okrašen s slikami, ozirajočimi se na patrona dotičnega oltarja.

Orglje je l. 1826. naročil dekan moravški Andrej Jeras pri Petru Rumpelu v Kamniku za 420 gld., kakor naznanja deščica na koru obešena. Cerkvi je spodaj prizidana lopa, v kateri je mal oltar in kip sv. Valentina, pa vse od mehkega kamena brez posebne umetelniške vrednosti.

Zvonik je zadaj za cerkvijo na desno stran posebej postavljen. Nizek je in širok, hrani v sebi tri lepo ubrane zvonove in uro. Veliki zvon tehta 28 stotov in nosi napis:

Fusa sum sedente Benedicto XIV., regnante imperatrice Maria Theresia, rectore parochiae huius Andrea Ferd. L. B. de Bernegh. Fudit me Hutterer 1750. benedictus. Fulgura in pluviam facit.